

Dokumenti

Ministrska deklaracija: "Preoblikovanje javnih storitev"

soglasno sprejeta 24. novembra 2005 v Manchestru, Velika Britanija¹

Ob priliki srečanja v Manchestru, na ministrski konferenci o e-upravi z naslovom »Preoblikovanje javnih storitev«, organizirane pod predsedovanjem Velike Britanije Evropskemu svetu in Evropski komisiji, ministri za e-upravo držav članic Evropske unije, držav pristopnic in držav kandidatk kot tudi ministri evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so odgovorni za politiko e-uprave, pod predsedovanjem ministra Jima Murphyja, ki zastopa britansko predsedovanje, in ob prisotnosti evropske komisarke za informacijsko družbo in medije, gospe Viviane Reding,

priznavajo, da:

■ lahko preoblikovanje javnih storitev bistveno prispeva k doseganju ciljev lizbonske strategije, s katero naj bi dosegli, da bi Evropa do leta 2010 postala območje najbolj dinamičnega in konkurenčnega gospodarstva temelječega na znanju, s čimer bi se izboljšalo življenje njenih

državljanov, tako da bi podprli oblikovanje enotnega trga na področju, kot je mobilnost državljanov in zniževanje administrativnih stroškov, ki bremenijo podjetja. Inovativna raba informacijske in komunikacijske tehnologije lahko prav tako bistveno prispeva k doseganju ciljev evropskega trajnostnega razvoja;

- uspešnost in dinamiko dveh zaporednih akcijskih načrtov e-Europe (2002 in 2005) in akcijskega načrta eEurope² je potrebno zdaj uresničiti v okviru pobude i2010 – »Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje«. V okviru te pobude je potrebno izdelati jasen in ciljno usmerjen evropski akcijski načrt za e-upravo. Ta pristop mora imeti poudarek na uspešnih politikah in strategijah in mora omogočiti izmenjavo najboljših praktičnih prijemov med vsemi združenimi članicami;
- predhodne ministrske deklaracije o e-upravi, pod pokroviteljstvom belgijskega in italijanskega predsedovanja, so zastavile prioriteta akcijska področja, ki so danes še vedno relevantna, a jih je potrebno ponovno pretehtati v luči izkušenj, ki smo si jih pridobili v zadnjih letih, pri čemer je potrebno upoštevati še politični razvoj, tehnologije kot tudi voljo, da se realizirajo koristi, ki jih preoblikovanje javnih storitev in učinkovita uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije lahko prineseta državljanom Evrope, podjetjem, evropskemu gospodarstvu in samim javnim upravam. Zatorej želijo vlade določiti nov seznam skupnih in ambicioznih ciljev temelječih na koristih in učinkih e-uprave, se pravi Akcijski načrt e-uprave i2010 v obliki stalnega,

izčrpnega, razvojno naravnane in redno preverjanega okvira trajnih ciljev, s katerimi se da izračunati koristi podjetij, državljanov, javnih uprav in evropskega gospodarstva;

- delo, ki ga je opravila podskupina zadolžena za e-upravo v okviru programa eEvropa, ki so jo sestavljali predstavniki in vodje nacionalnih pobud za e-upravo, in ki je dobilo podporo s strani predsedovanja Irske, Nizozemske, Luksemburga, Velike Britanije in Evropske komisije, se je izkazalo za neprecenljivo dragoceno, kajti omogočilo je izdelavo političnih predlogov e-uprave v okviru i2010. Delovni dosežki te podskupine so povzeti v Bloomsdayevih priporočilih in v priporočilih CoBrA namenjenih svetovalski skupini pri eEvropi in predstavljajo mejnike za dokument, ki se nanaša na e-upravo 2010.
- mreža EPAN (European Public Administration Network – Evropska mreža za javno upravo) omogoča izmenjavo izkušenj, ki se nanašajo na nacionalne aktivnosti na področju e-uprave, kot tudi poglobljeno analizo izbranih tem, hkrati pa predstavlja forum, kjer vse države članice lahko predstavijo svoje aktivnosti. Mreža bo v pomoč državam članicam pri uresničevanju ciljev, ki so zastavljeni v tej deklaraciji;
- cilji in aktivnosti predstavljeni v tej deklaraciji v ničemer ne prejudicirajo pristojnosti, ki jih na evropskem, nacionalnem ali regionalnem nivoju vršijo različne javne uprave; v bistvu samo predstavljajo način, kako izboljšati učinkovitost in povečati kakovost v okviru izvrševanja teh pristojnosti s pomočjo sodelovanja med upravami;

¹ Originalni naslov: Transforming Public Services: Ministerial e-Government Conference 2005: MINISTERIAL DECLARATION approved unanimously on 24 November 2005, Manchester, United Kingdom. Besedilo je iz angleščine prevedel mag. Tone Perčič.

² eEurope 2005 ima ambiciozno zastavljen cilj doseganja »informacijske družbe za vse«. To pomeni presežanje družbenih in zemljepisnih razlik in zagotavljanje vključujoče digitalne družbe, ki vsem zagotavlja možnosti in tako zmanjšuje nevarnosti 'digitalnega razkoraka'. Doseganje resnično vključujoče informacijske družbe zahteva oblikovanje pristopa glede na povpraševanje, pri katerem je potrebno upoštevati potrebe in posebnosti vseh socialnih skupin in pokrajin EU.

so se sporazumeli, da:

- je nudenje storitev vključevanja ekspliciten cilj vlad, in da inovativno izkoriščanje tehnologije lahko igra ključno vlogo pri zmanjševanju izključenosti. Programi, posvečeni eVključevanju², so prispevali k večji dostopnosti informacijske in komunikacijske tehnologije za tiste ljudi, ki nimajo možnosti ali kažejo manj zanimanja za izkoriščanje novih tehnologij. Ministri, ki so zadolženi za e-upravo, bi si morali za prioriteten cilj zastaviti spodbujanje uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije, s čimer bi se zavzeli za bolj učinkovito in vključujočo upravo. To bi lahko vključevalo boljše storitve in politike, ki bi imele za posledico večjo transparentnost, vključenost, dostopnost in odgovornost oziroma večjo udeležbo pri sprejemanju odločitev, skladno s cilji prvotnega projekta.
- potem ko so bili vloženi precejšnji napor, da bi preoblikovali javne storitve in ko so po državah članicah postale dostopne številne pomembne storitve e-uprave, ki so pogosto povsem transakcijske (kar je razvidno iz primerjalnih ocen programa eEurope) – je zdaj napočil čas, da podjetja in državljani v celoti izkoristijo te trajne prednosti, in da se zagotovi, da so evropski javni uslužbenci opremljeni s potrebnimi znanji in sposobnostmi, ki so nujni za prilagoditev in za upravljanje te spremembe;
- učinkovita uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije v javni upravi, v prestrukturiranju poslovnih procesov v javnih upravah, ima potencial, ki lahko privede do bistvenih izboljšav v učinkovitosti in uspešnosti javnega sektorja, tako v storitvah, ki so namenjene neposredno strankam, kot tudi v notranjih procesih, še prav posebej tistih, ki se nanašajo na raziskave in uresničevanje politik;
- učinkovita uporaba informacijske in komunikacijske tehnolo-

gije pri javnih naročilih je velikega pomena za doseganje dobička, ki izhaja iz učinkovitosti: nakupi v javnem sektorju v Evropi predstavljajo 15-20% delež BDP-ja in elektronska tehnologija v javnih naročilih lahko zniža stroške za 5%. Celoten prihranek po vsej Evropi je zatorej potencialno zelo visok. V primeru elektronskega javnega naročanja imajo koristi tako javne uprave kot podjetja, hkrati pa ima ta način tudi potencial za izboljšanje trga in konkurence ter za spodbujanje inovacij;

- učinkovita uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije bi morala imeti pozitiven učinek na štiri svoboščine prostega notranjega pretoka, ki so vključene v Pogodbo o Evropski uniji (oseb, dobrin, kapitala in storitev) in na evropsko kulturno raznolikost. Storitve e-uprave in elektronsko sodelovanje med upravami za njih podporo na tem področju bi lahko imele pozitivne učinke na trgu dela in na gospodarstvo: na primer storitve, ki pospešujejo mobilnost in bi jih bilo zatorej potrebno še naprej preučevati in razvijati na nivoju Evropske unije;
- pristop, ki je osredotočen na uporabnika, lahko doprinese k zmanjšanju administrativnih obveznosti, ki bremenijo podjetja (še prav posebej majhna in srednje velika podjetja) in državljane, lahko izboljša življenjski standard in prispeva k zaupanju v vlado in demokracijo. Medtem ko morajo storitve e-uprave spoštovati zakonodajo o varovanju podatkov, pa morajo biti v temelj ponudbe vseh storitev vključene vrednote zaupanja in zasebnosti, kar se lahko omogoči z uporabo varnih in zanesljivih sredstev elektronske identifikacije in overovljanja.
- veliko lahko pridobimo z uvajanjem sodelovanja na evropskem nivoju pri vrsti področij, kot so raziskave, poskusi, seznanjanje z dobrimi praktičnimi prijemi in rezultati, zato ministri menijo, da se morajo okrepiti metode iz-

menjave in sodelovanja; mnenja so, da je zatorej bistveno pomembno sodelovanje in skupno delo z drugimi zainteresiranimi udeleženci, še prav posebej z javnimi upravami na lokalnem in regionalnem nivoju ter z zasebnim sektorjem, ob tem da se zagotovi ustrezno financiranje na nivoju Evropske unije v kontekstu sedmega okvirnega programa, programa eTEN (Electronic Trans-European Networks – čezevropska elektronska omrežja) in bodočega programa CIP (Competitiveness and Innovation Programme - program konkurenčnosti in inovativnosti; 2007 - 2013), ter programa IDABC (interoperabilna ponudba vseevropskih storitev elektronske uprave) kakor tudi s strukturnimi skladi.

Ministri, odgovorni za področje e-uprave iz držav članic Evropske unije, držav pristopnic in držav kandidat ter njihovi kolegi iz držav evropskega združenja za prosto trgovino, so prepričani, da v povezavi z uresničenjem zgoraj omenjenih ambicioznih ciljev obstajajo nesporne koristi tako na družbenem kot na gospodarskem področju, in da je prav tako stvar sleherne javne uprave, da se potruji in jih uresniči. Uresničenje teh ciljev bi namreč v veliki meri pomenilo izpolnitev želje vseh, da bi namreč napravili Evropo bolj privlačno z vidika življenjskega standarda kot tudi za delo in investiranje v njej. V ta namen ministri predlagajo to deklaracijo Svetu za transport, telekomunikacije in energijo in vljudno pozivajo Evropsko komisijo, da te točke uvrsti v svoj komunikacijski načrt e-uprave v okviru i2010.

Nihče ne bo zapostavljen – načrtno vključevanje

Do leta 2010 bodo vsi državljani, vključno z družbeno zapostavljenimi skupinami, postali glavni uporabniki e-uprave.

Javne uprave bodo do leta 2010 omogočile, da bo dostop do informacij in javnih storitev postal lažji, s po-

močjo inovativne uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije, večjega zaupanja državljanov v javne storitve, večje osveščenosti o koristih e-uprave kot tudi z razvojem usposobljenosti vseh uporabnikov in s pomočjo boljše podpore le-teh.

Določeni ključni problemi, s katerimi se soočajo družbeno izključeni ljudje, se lahko učinkovito razrešijo z domiselno uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije. Čeprav so ti ljudje pogosto največji uporabniki javnih storitev, pa se soočajo s celo vrsto elementov, za katere se lahko izkaže, da predstavljajo ovire, v kolikor so te storitve ponujene elektronsko: dostop do storitev, njihova zasnova, usposobljenost posameznika oz. njegova nesposobnost, zaupanje, spretnosti, volja in védenje o tem, da takšne storitve obstajajo. Vključevanje je ključni element pobude i2010 in e-dostop – kot je opredeljen v nedavnem sporočilu Evropske komisije na to temo – predstavlja lep primer tega, kako lahko javne storitve načrtno spodbujajo vključevanje. In prav zares se pojavlja vse več primerov inovativne uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije, ki dejansko bolj prispevajo k vključevanju, manj pa oviro samo.

Ljudem, ki so izključeni, se lahko pomaga z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo, še prav posebej s strategijami večjega števila kanalov. Ko gre za razvijanje sredstev, s katerimi bi implementirali javne politike, je potrebno poudariti, da imajo informacijske in komunikacijske tehnologije potencial, s katerim se lahko poveča družbeno vključevanje, kot so recimo storitve, ki so namenjene skupinam, ki so bile prej izključene, recimo invalidom, s katerimi se takšnim skupinam olajša opravljanje državljanskih in zakonskih obveznosti, ki so jim ti dolžni zadostiti. Mrežne tehnologije lahko tudi olajšajo razvoj posameznika in skupnosti. Zatorej ko bodo kreatorji družbene in gospodarske politike dojemali celoten potencial informacijske in komunikacijske tehnologije, se lahko omisli in zasnuje kreativna politika, katere uporabniki bodo po-

samezniki, ki so v zapostavljenem položaju.

In navsezadnje se bodo z večjo vključenostjo lahko ustvarile velike makroekonomske koristi. Da bi to dosegli, se moramo še veliko naučiti, za kar bi morali še bolj izkoristiti izmenjavo izkušenj in še naprej razvijati sposobnosti odgovornih na tem področju. V kolikor se dosežejo ti cilji, so potencialne koristi družbe, gospodarstva in javnih uprav so zelo velike. Ti cilji in z njimi povezane koristi so torej skladni s programom lizbonske strategije.

Dejavnosti v povezavi s tem

V letu 2006 bodo države članice medsebojno sodelovale, da bi se dogovorile glede seznama ciljev za vključujočo e-upravo, ki bo, kjer bo potrebno, sinhronizirana z aktivnostmi načrta i2010, katerega cilj je uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije za spodbujanje vključevanja. V letih 2006 in 2007 bodo države članice prek evropske mreže javne uprave izmenjavale izkušnje pri razvoju politik, ki spodbujajo vključevanje, na primer na področju takšnega nujenja storitev, ki je osredotočeno na stranke, ali na področju uporabe večkanalnih arhitektur.

Uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije za uresničitev učinkovite in uspešne uprave

Do leta 2010 bo e-uprava prispevala k večjemu zadovoljstvu uporabnikov z javnimi storitvami.

Do leta 2010 bo e-uprava bistveno zmanjšala administrativna bremena podjetij in državljanov.

Do leta 2010 se bo učinkovitost javnega sektorja bistveno izboljšala zahvaljujoč uporabi informacijske in komunikacijske tehnologije.

Do leta 2010 bodo javne uprave po Evropi zahvaljujoč inovativni rabi informacijske in komunikacijske tehnologije bistveno povečale transparentnost in odgovornost povsod tam, kjer bo mogoče in pomembno.

Čeprav obstaja med našimi sistemi javnih uprav, našimi zakonskimi okviri in zakoni po Evropi velika raznolikost, ima lahko učinkovita uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije pomemben učinek na povezave med javnimi upravami na eni strani, ter državljanji in podjetji na drugi strani.

Učinkovita uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije lahko omogoči celovito izboljšanje storitev in pogosto prihranek pri času in denarju za državljanje in podjetja v njihovih odnosih do uprave. Ko se od državljanov in podjetij zahteva, da izpolnijo upravne in zakonske obveznosti oziroma ko prejmejo javne storitve ali dovoljenja, se postopki lahko olajšajo, na primer, da se posredujejo podatki on-line samo enkrat, da se uporabi preproste elektronske formularje, ki so že deloma izpolnjeni, ali pa se olajšajo s krajšimi odzivnimi časi s strani javne uprave. Učinkovita uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije lahko tudi prispeva k razširitvi in poglobitvi udeležbe pri demokratični razpravi, ko se sprejemajo odločitve. Javne uprave imajo prav tako koristi od inovativne uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije. Na primer, ko so v kombinaciji z racionalizacijo nujenja cele vrste storitev, lahko informacijska in komunikacijska tehnologija omogoči znižanje operativnih stroškov javne uprave.

In končno bolj učinkovite in bolj transparentne javne uprave imajo za posledico bistvene makroekonomske koristi, hkrati pa znižujejo stroške, ki so povezani z ustanavljanjem in vodenjem podjetij. Ti cilji in z njimi povezane koristi so potemtakem skladni s programom lizbonske strategije.

Dejavnosti v povezavi s tem

Od leta 2006 bodo skušale države članice – v odprtem partnerstvu z zasebnim sektorjem in civilno družbo – promovirati razvoj in izmenjavo izkušenj povezanih z uporabo rešitev e-uprave, kar naj bi zmanjšalo administrativna bremena podjetij in posameznikov. Izmenjavale si bodo

tudi izkušnje s področja inovativne uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije, s čimer naj bi povečale učinkovitost javne uprave, njeno transparentnost in odgovornost – vse to pa seveda ob celovitem upoštevanju zakonodaje o varovanju podatkov. V kolikor bi se pri takšni izmenjavi izkušenj izkazalo za potrebno, se bodo države članice poslužile evropske mreže javnih uprav.

V obdobju od 2006 do 2008 bodo Države članice tako znotraj Evropske unije kot tudi na nacionalnih nivojih spodbujale osveščenost in prevzem odprtih standardov v javni upravi ter izmenjavale izkušnje pri standardizaciji, da bi izboljšale učinkovitost in uspešnost uprav.

Ponudba zelo učinkovitih storitev zasnovanih glede na funkcijo uporabnikovih potreb

Do leta 2010 bodo javne uprave po Evropi usposobljene, da bodo 100% svoje oskrbe opravile elektronsko, če je takšen postopek dopusten po zakonu, s čimer bodo ustvarile bolj pravičen in bolj transparenten trg za vsa podjetja ne glede na velikost ali lokacijo podjetja na enotnem trgu.

Do leta 2010 bo vsaj 50% javnih naročil nad pragom javnih naročil Evropske unije izveden elektronsko.

V obdobju od 2006 do 2010 bodo države članice osredotočile svoje napore na ponudbo visoko učinkovitih storitev po Evropi, tj. storitev, ki naj bi največ doprinesle k doseganju ciljev iz programa lizbonske strategije.

V obdobju od 2006 do 2010 bo velika pozornost posvečena storitvam z visokim učinkom, ki bodo zasnovane glede na funkcijo potreb državljanov in podjetij, in ki bodo podpirale napredovanje proti lizbonskim ciljem. Te storitve lahko še prav posebej vključujejo tiste, ki so povezane z vseevropsko mobilnostjo državljanov, z boljšimi informacijami na področju iskanja zaposlitve po Evropi, z boljšim dostopom do osebnih informacij, kot so na primer zdravniški izvidi, ali z informacijami o izobraževanju, pokojninah, kulturi

in preživljanju prostega časa, ali s storitvami, ki se nanašajo na mobilnost podjetij, kot je registracija podjetij in vračilo DDV-ja. V zvezi s temi storitvami pa se je potrebno dogovoriti o različnih prioritetah z ozirom na njihov potencialni učinek.

Elektronsko javno naročanje je tak primer storitve z velikim učinkom. Če bodo javne uprave dosegle zgoraj omenjene cilje, jim bo uspelo zmanjšati transakcijske stroške in stroške postopka ter izboljšati svojo učinkovitost na primer s hitrejšo ponudbo storitev in dobrin ter z zmanjšanjem stroškov zaradi večje izbire in konkurence. Ta konkurenca bo zahvaljujoč večji udeležbi majhnih in srednje velikih podjetij spodbudila inovacije v zasebnem sektorju. Tudi elektronske dražbe omogočajo znižanje stroškov javnih uprav. Poleg tega bo, ko bo ta cilj dosežen, administrativno breme v primeru prodaje javnim upravam nižje. Da bi to dosegli, bodo morale javne uprave širom po Evropi vložiti konkretne napore pri izmenjavi izkušenj in rešitev povezanih z javnimi naročili.

In, konec koncev se lahko ustvarijo pomembne makroekonomske koristi, tako da se ponudijo visoko učinkovite storitve, kot sta na primer boljše funkcioniranje trgov in višji življenjski standard. Ti cilji in z njimi povezane koristi so zatorej povezani s programom lizbonske strategije.

Dejavnosti v povezavi s tem

Leta 2006 bodo države članice pretehtale, katere so tiste potencialne prioritete storitve, ki bi se v tej razvijajoči strategiji še lahko uvrstile med tiste z velikim učinkom.

V letih od 2006 do 2010 bodo države članice še naprej izmenjavale tehnologije na področjih, kjer je primerno razviti enotne rešitve, in se zavemale za harmonizacijo vmesnikov obstoječih rešitev na področju javnih naročil ter razvijala sredstva razširjanja po vseh nivojih javnega sektorja.

Države članice se bodo v obdobju od 2006 do 2010 še naprej zavemale za implementacijo akcijskega načrta na področju elektronskega javnega naročanja. Akcijski načrt je

bil sprejet leta 2004 z namenom, da bi bil v pomoč pri implementaciji novega zakonskega okvira za elektronsko javno naročanje. Z njegovo pomočjo naj bi se identificirale morebitne težave in predlagale rešitve, s katerimi bi se pospešila hitra uveljavitev elektronskega naročanja po Evropi. Poleg tega se bodo države članice dogovorile glede standardov povezanih z elektronskim javnim naročanjem, kot je na primer identifikacija družb, naročilnice in računi za elektronsko javno naročanje.

Širok in zanesljiv dostop do javnih storitev po vsej Evropski uniji prek vzajemno priznanih elektronskih identifikacij

Do leta 2010 bodo vzpostavljene možnosti, da bodo evropski državljani in podjetja lahko uporabljali varna sredstva elektronskega identifikiranja, ki bodo optimirala udobje uporabnika, pri čemer bodo upoštevala predpise o varovanju podatkov. Za dajanje teh sredstev na razpolago bodo prevzele odgovornost države članice, medtem ko bodo sama sredstva priznana širom celotne Evropske unije.

Do leta 2010 bodo države članice sprejele referenčni okvir in – kjer se bo zdelo nujno – se bodo dogovorile glede okvira uporabe overjenih elektronskih dokumentov po vsej Evropi – vse to glede na okoliščine in veljavno zakonodajo.

Medtem ko storitve e-uprave postajajo vse bolj transakcijske, prihaja vse bolj v ospredje potreba po varnih elektronskih sredstvih za identifikiranje, ki naj bi jih uporabljali ljudje, uporabniki javnih storitev, saj so ta nujna tako za državljane in poslovno zaupanje, kot tudi za učinkovitost in uspešnost naših javnih uprav. Upoštevanje in priznavanje različnih oblik elektronskih identifikacij, katerih namen je doseči interoperabilnost, sta torej ključnega pomena za bodoči razvoj e-uprave. Interoperabilne elektronske identifikacije, ki bi ustrezale mednarodno priznanim standardom, in bi

Državljeni zahtevajo vse boljše javne storitve in boljšo demokracijo. Podjetja zahtevajo vse manj birokracije in večjo učinkovitost. Konkurenčnost in inovativna moč države sta v globalizirajočem gospodarstvu usodno odvisni od kakovosti javnih storitev. Administracije so prisiljene, da vse več sodelujejo prek meja države, kajti od njih se terja skupen odgovor na globalne izzive, kot jih, na primer, predstavljajo klimatske spremembe, nevarnosti, ki ogrožajo zdravje ljudi in pa terorizem. Celotna Evropska unija stoji pred izzivom, da mora izboljšati svojo konkurenčnost, ustvariti nova delovna mesta, obdržati obstoječi socialni model, skratka, da mora ostati še vedno zanimiva za bivanje, delo in investiranje, kar je tudi skladno s programom lizbonske strategije do leta 2010.

E-uprava lahko pomaga vladam, da tem zahtevam in izzivom zadostijo.

Skupni cilj so boljše javne storitve, boljša javna politika in boljša demokracija, v katere središču je državljan. E-uprava pomeni modernizacijo in inovacijo naših javnih uprav s pomočjo informacijske in komunikacijske tehnologije, organizacijskih sprememb in boljše usposobljenosti javnih uslužbencev. Z ozirom na izzive, s katerimi se naša gospodarstva in družbe soočajo, takšna 'boljša uprava' ni več zgolj ena od možnih opcij, temveč nujnost.

Ministrska deklaracija o e-upravi, ki so jo sprejeli 24. novembra 2005 v Manchesteru, predstavlja mejnik, ki bo pospešil to prepotrebno modernizacijo in inovacijo javne uprave po vsej Evropi.

Deklaracija podaja jasne usmeritve za bodoči razvoj e-uprave po Evropi, pri čemer se osredotoča na konkreten, merljiv in bistven napredek, ki naj bi ga napravili na tem področju do leta 2010, in sicer na štirih vidnih in skrbno izbranih področjih: 1) e-uprava za vključujočo družbo in gospodarstvo, 2) e-uprava za učinkovito in razpoložljivo javno upravo, 3) storitve z visokim učinkom, med katerimi so še prav posebej pomembna elektronska javna naročila, in 4) ključni dejavniki, ki to omogočajo, med katerimi še prav posebej vidno mesto zavzema interoperabilno elektronsko identificiranje in overovljanje javnih storitev.

Deklaracija opredeljuje stvarne, ambiciozne, vendar dosegljive cilje za leto 2010. Vsi ti so velikega pomena. Na primer, deklaracija poziva k doseganju 50% izkoristka možnosti elektronskega javnega naročanja za primere, ki so nad mejnimi vrednostmi za javna naročila v Evropski uniji. To bo v prvi vrsti pomenilo velik prihranek za davkoplačevalce. S tem se bo povečala konkurenčnost, ustvarile se bodo nove možnosti za podjetniške pobude, še prav posebej za majhna in srednje velika podjetja. To se nanaša na pobude, ki segajo prek meja držav samih, med katere spada tudi pobuda E-regije, v kateri Sloveniji prek blejskih konferenc pripada ena od vodilnih vlog.

Drugi primer predstavlja poziv v deklaraciji, da 'ne bi ostal pozabljen noben državljan', kar pomeni, da naj bi do leta 2010 postali vsi državljani – vključno s tistimi, ki pripadajo družbenim skupinam, ki so prikrajšane v kateremkoli pogledu – veliki uporabniki storitev e-uprave. To pa zahteva premišljeno odločitev glede bolj dostopne tehnologije in pa takšne storitve, ki so osredotočene na državljane, s katerimi bodo ti potem premagali ovire, ki se skrivajo v administracijah. Lahko pa se tudi odločimo, da se vrnemo k načrtovalni mizi in 'vključujemo po načrtu'.

Čprav obstajajo še velike ovire, ki jih je potrebno premagati, pa že zdaj po vsej Evropi obstajajo prepričljivi dokazi, da e-uprava postaja vse bolj stvarnost. Tudi Slovenija se lahko ponaša s pomembnimi dosežki na tem področju, ki so dosegljivi drugim, kot so na primer storitve e-Davki za on-line oddajo davčnih napovedi. Finalisti za evropske nagrade na področju e-uprave v Manchesteru in Seznam dobrih prijemov s področja e-uprave, ki ga vodi Evropska unija, so neverjetna zakladnica različnih pristopov.

Te zgodbe o uspehu dokazujejo, da e-uprava lahko ponudi dejanske koristi: državljani in podjetja lahko prihranijo več milijonov ur, davkoplačevalci lahko prihranijo nekaj milijard in vlade lahko s spremenjenimi javnimi storitvami dosežejo veliko zadovoljstvo. Pri tem pa ostajajo v središču teh spremenjenih in inovativnih javnih storitev – *državljeni in podjetja*.

Ministrska deklaracija je pomemben vir inspiracije za prihajajoči akcijski načrt Evropske komisije z naslovom E-uprava 2010, ki bo del i2010, pobude informacijske družbe za rast in zaposlovanje.

Tako ministrska deklaracija kot tudi akcijski načrt e-uprave naj bi predstavljala navdih in spodbudo za opogumljanje posameznih držav Evropske unije, da do 2010 storijo velike korake v smeri modernih javnih uprav, ki bodo na svetovnem nivoju.

Članice Evropske unije, in med njimi tudi Slovenija, imajo vse možnosti, da s pomočjo e-uprave postanejo svetovne voditeljice pri moderniziranju in inoviranju javnih uprav. Vsaka od njih stoji pred izzivom, da postane v tem oziru drugim zgled, kar bo pripeljalo do boljše uprave. Dajmo, storimo to – za državljane Evrope!

Mag. Frans De Bruïne, Direktor, in
Dr. Paul Timmers, vodja oddelka za e-upravo
Evropska komisija
Generalni direktorat za informacijsko družbo in medije

temeljile na stabilnih tehnologijah, bi postale temelj za varne storitve e-uprave, ki presegajo meje držav. Ko bodo tehnologije elektronskega identificiranja preverjene v širšem merilu, bodo morale države članice medsebojno sodelovati in jih pilotirati z namenom, da jih sprejmejo, pri čemer si bodo izmenjavale izkušnje, dobre praktične prijeme, orodja in gradnike, ki so jih ob tem razvile.

V bodoče pa bo potrebno razmisliti tudi o drugih ključnih vidikih, ki bodo olajšali in poenostavili poslovanje, kot je na primer priznavanje elektronskih dokumentov in elektronsko arhiviranje.

In, navsezadnje, ob doseganju teh ciljev se bodo lahko ustvarile velike makroekonomske koristi, kajti od tega bodo imeli korist vsi gospodarski akterji. Navkljub polnemu spoštovanju zakonodaje o varovanju podatkov pa bi učinkovita uporaba elektronskega identificiranja lahko pripeljala do manj zahtevkov za predložitev podatkov in tako tudi do zmanjševanja administrativnih obveznosti za naša podjetja in državljane. Elektronske identifikacije, ki so izdane in s katerimi se upravlja na nacionalnem, regionalnem ali lokalnem nivoju, ki so prenosljive, interoperabilne in ustrezajo minimalnim dogovorjenim standardom o tehnični varnosti, imajo potencial, da podprejo mobilnost državljanov in ustvarijo bolj fleksibilen trg delovne sile. V tem je tudi konkurenčna prednost Evrope, da na razpolago elektronske identitete, ki jih hkrati uporabljajo in sprejemajo tako uprave kot zasebni sektor. Ti cilji in z njimi povezane koristi so zatorej v skladu s programom lizbonske strategije.

Dejavnosti v povezavi s tem

Države članice bodo v letu 2006 sprejele postopek in vrstni red za doseganje ciljev elektronske identitete, poleg tega pa se bodo lotile nacionalnih in evropskih zakonskih ovir, ki doseganje teh ciljev ovirajo. Delo na tem področju je za javne uprave nujno, da bi namreč lahko ponudile individualizirane elektronske stori-

tve brez slehernega dvoma glede identitete uporabnika.

Države članice se bodo v obdobju od 2006 do 2010 zavzemale za to, da dosežejo vzajemno priznavanje elektronskih nacionalnih identitet, pri čemer bodo izvajale testiranja, pilotne projekte in implementirale ustrezne tehnologije in metode.

Države članice se bodo do leta 2010 dogovorile glede referenčnega okvirja in – v kolikor bi se izkazalo za potrebno – tudi glede uporabe in trajnega arhiviranja overjenih elektronskih dokumentov.

Poleg zgoraj omenjenih akcij, na vseh štirih političnih področjih, se ministri:

Strinjajo, da bodo bolj učinkovito delali skupaj in z Evropsko komisijo pri izmenjavi obstoječih orodij, skupnih značilnosti, standardov in rešitev in da bodo spodbujali razvojno sodelovanje pri iskanju rešitev, kjer je to potrebno;

Pozivajo Evropsko komisijo, da izdela – v okviru svojih raziskovalnih programov – poročilo o družbeno-ekonomskem učinku e-uprave po Evropi;

Pozivajo Evropsko komisijo, da v tesnem sodelovanju z državami članicami in ob upoštevanju nacionalnih kontekstov izdela vrsto skupnih, jasnih in specifičnih pokazateljev, s katerimi se bodo lahko – kolikor se le da – izmerili rezultati v povezavi s cilji te deklaracije, in da se pravočasno posreduje podrobne podatke po vseh državah članicah za četrto ministrsko konferenco o e-upravi;

Pozivajo Evropsko komisijo, da spremlja napredek glede na zgoraj omenjeno vrsto pokazateljev v tesnem sodelovanju z državami članicami, ter

Pozivajo Evropsko komisijo, da v svojem komuniqueju o e-upravi nakaže, kako zagotoviti, da bodo obstoječi in prihodnji programi in komiteji na nivoju Evropske unije delovali v smeri ciljev, zastavljenih v tej deklaraciji.

Ministri apelirajo na Evropsko komisijo, da pospeši napredek pri akcijah, omenjenih v tej deklaraciji, da mobilizira različne aktivne programe e-uprave Evropske unije in s tem na učinkovit in koherenten način prispeva k uresničenju ciljev e-uprave i2010, pri čemer naj ji bodo cilj tudi ustrezni fondii.

Ministri odobravajo zgoraj omenjene cilje in akcije in bodo razmislili o tem, kako jih integrirati v nacionalne strategije. V letu 2006 bodo opredelili svoje aktualne in predlagane aktivnosti, ki podpirajo doseganje teh ciljev.

Ministri z zanimanjem pričakujejo komunique Evropske komisije o politiki Evropske unije na področju e-uprave v okviru programa i2010, da bi nadaljevali z izmenjavo izkušenj prek evropske mreže javnih uprav in da bi nadaljevali s sodelovanjem pri evropskih pobudah na področju e-uprave prek obstoječih evropskih programov.

Na koncu so se ministri zahvalili predsedstvu Velike Britanije in Evropski komisiji, da sta organizirali tretjo ministrsko konferenco o e-upravi kot tudi ministrsko srečanje in so z velikim odobravanjem sprejeli namero bodočega portugalskega predsedovanja, da naslednjo ministrsko konferenco o e-upravi organizira leta 2007, kar bo priložnost, da se oceni napredek glede na cilje zastavljene v e-upravi v preteklih dveh letih.

Ministrstvo za javno upravo o ministrski konferenci s področja e-uprave v Manchestru

Ministrska konferenca Preoblikovanje storitev javne uprave, ki se je je konec novembra v Manchestru udeležila delegacija Ministrstva za javno upravo pod vodstvom ministra dr. Gregorja Viranta, je bila osredotočena na področje e-uprave, kot instrumenta, ki vodi do učinkovitejših in boljših storitev javne uprave za državljane in podjetja. Sodelujoči ministri so v široki razpravi spregovorili o možnostih in usmeritvah področja e-uprave do leta 2010, s podpisom ministrske deklaracije pa so sprejeli strateške odločitve na nivoju Evropske unije.

Deklaracija omogoča novo podlago za e-upravo v državah članicah Evropske unije do leta 2010, saj predstavlja eno od osnov za pripravo Akcijskega načrta e-uprave, ki bo pripravljen v letu 2006 in pomeni operacionalizacijo strategije informacijske družbe i2010. Deklaracija izpostavlja štiri ključne cilje:

- **E-vključenost za vse**, ki posebno pozornost posveča aktivnemu vključevanju deprivilegiranih in sicer na vseh stopnjah implementacije informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT) – od določitve politik, izdelave javnih storitev, do posredovanja informacij javnega značaja.
- **Uspešna in učinkovita uprava**, katere cilj je uporabiti IKT za izboljšanje izkušenj uporabnikov javnih storitev, zmanjšanje stroškov pri poslovanju z državo – predvsem za podjetja, izboljšanje učinkovitosti administracije ter večjo preglednost uprave.
- **Evropske storitve visokega učinka**, katerih namen je določiti in implementirati storitve, kot so e-javna naročila, ki značilno prispevajo k uresničitvi prostega pretoka delovne sile, storitev, blaga in kapitala.
- **Enostaven in varen dostop do on-line javnih storitev**, ki na nivoju Evropske unije izpostavlja tematiko varnosti in zaupanja javnosti, vezane na elektronsko avtentikacijo pri dostopu do e-storitev javnega sektorja.

Ministrska deklaracija je bila s strani držav članic EU oblikovana v zadnjem letu, Slovenija pa je k njenemu oblikovanju pristopila zelo aktivno. Večina priporočil in mnenj, ki so bila podana v toku priprave, je bila v končnem dokumentu upoštevana. Tako je bil v okviru področja e-vključenosti predlagan in sprejet dodaten poudarek na temo e-dostopnosti in sklicevanje na dokument Sporočilo Komisije Svetu in Parlamentu EU, Evropskemu ekonomskemu in socialnemu odboru ter Odboru regij COM z dne 13. novembra 2005, ki pokriva področje e-dostopnosti.

Slovenija je soglašala z rešitvami na področju uspešne in učinkovite uprave, kjer zastavljeni cilji narekujejo, da bo do leta 2010 e-uprava pomembno prispevala k povečanju zadovoljstva uporabnikov z javnimi storitvami, zmanjšala administrativne ovire za državljane in podjetja ter povečala učinkovitost zaradi uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Na področju ključnih e-storitev je bilo s strani Slovenije predlagano preoblikovanje ciljev, ki se nanašajo na javna naročila ter vključitev dokumenta Akcijski načrt za implementacijo pravnega okvira javnih naročil. Do leta 2010 bo 100% javnih naročil, kjer je to pravno dovoljeno, elektronsko omogočenih s strani javnih uprav, kar bo ustvarjalo bolj pravičen in pregleden trg za vse poslovne subjekte ne glede na njihovo velikost in lokacijo znotraj skupnega notranjega trga.

Med dosežke Slovenije sodi tudi uspeh, da je na področju medsebojno priznanih e-identifikatorjev med aktivnosti vključeno tudi trajno arhiviranje e-dokumentov.

Kot je izpostavila komisarka za informacijsko družbo in medije Viviane Reding, uprava ne sme biti samozadostna, temveč mora ponuditi otipljive rezultate, ki predstavljajo ugodnosti za vse državljane in poslovne subjekte. Na tem področju je Ministrstvo za javno upravo v zadnjem letu med drugim ponudilo storitev e-VEM, ki omogoča enostavno pot do registracije, pošiljanja davčnih podatkov in podatkov o zavarovanju za samostojne podjetnike posameznike, razširili smo tudi e-storitve za lokalno samoupravo, tako da nekatere občine omogočajo državljanom, da na e-način oddajo raznovrstne vloge, poročila in zahtevke. Pri e-zaposlitvah smo državljanom poleg iskanja študentskega dela omogočili tudi iskanje rednih zaposlitev. V letu 2006 pripravljamo razširitev življenjskih dogodkov na državnem portalu e-uprava, kjer bo državljanom omogočen tudi dostop do vseh elektronskih storitev in obrazcev javne uprave.

Ministrstvo za javno upravo

Deklaracija sprejeta na ministrski konferenci v Göteborgu: »Na poti v družbo znanja – skandinavska izkušnja¹«

14. in 15. november 2005

Uresničevanje kohezivne evropske družbe znanja: izzivi

1. Za družbo znanja se lahko opredeli tista, ki ustvarja, deli in uporablja znanje za razcvet in blaginjo svojih ljudi.
2. Evropska unija se je z zasedanjem Evropskega sveta v Lizboni zavezala k cilju, da doseže večje število in tudi kakovostnejša delovna mesta v bolj dinamični, inovativni in privlačni Evropi, medtem ko je zasedanje Evropskega sveta leta 2001 v Göteborgu ponovno poudarilo potrebo po krepitvi tako gospodarske kot socialne in okoljske politike.
3. Prispevki s te konference poudarjajo ključen prispevek informacijskih in komunikacijskih tehnologij, nove storitve e-uprave in inovativne grozde, s pomočjo katerih naj bi se evropske regije umestile na trajektorijo, ki vodi k trajnostni družbi znanja.
4. Izziv globalizacije je takšne narave, da je najboljši odgovor nanj uresničitev visoko razvite družbe znanja na širnem evropskem nivoju in še posebej v nadaljnji gradnji na obstoječih povezavah sodelovanja onstran meja in med regijami.
5. V medsebojni primerjavi ključnih kazalnikov razvitosti družbe znanja obstajajo velike razlike znotraj petindvajsetice držav članic Evropske unije in razkorak, še prav posebej med država-

mi članicami, ki so se pridružile Evropski uniji maja 2004, in povprečjem Evropske unije predstavlja razlog za zaskrbljenost, glede na to da je potrebno doseči večjo gospodarsko in družbeno kohezijo.

6. Prav tako obstajajo bistvene razlike glede razpoložljivosti proračunskih sredstev, intenzivnosti nacionalnih javnih in zasebnih investicij ter glede hitrosti reform pravnega in regulatornega okvira, s katerimi bi ta razkorak zmanjšali in pospešili razvoj k družbi znanja po vsej Evropski uniji.

Skandinavski izkušnja: vir navdiha

7. Izjemna uspešnost družbe znanja v skandinavskih deželah na področjih kot so inovacije, informacijska družba in sodelovanje daje recept za ohranjanje dragocenega evropskega družbenega in okoljskega modela.
8. Skandinavski model temelji na trajnostnem in dolgoročnem investiranju v temeljno informacijsko in komunikacijsko infrastrukturo, v raziskovalne in razvojne programe, ki so povezani z informacijsko in komunikacijsko infrastrukturo, kot tudi na prizadevanjih, da bi razširili in uporabili nove informacijske in komunikacijske tehnologije v čim večjem obsegu v podjetjih, v javnem sektorju in v prid blagostanja državljanov.
9. Skandinavski izkušnja poudarja, da je pomembno, da se zagotovi učinkovito partnerstvo med javnim in zasebnim sektorjem, ki naj temelji na zaupanju in preglednosti, da bi lahko mobilizirali maksimum finančnih in človeških virov za podjetniške pobude družbe znanja.
10. Velik del inovativnih dosežkov na področju informacijske in komunikacijske tehnologije, e-uprave in regionalne rasti v

skandinavskih deželah temelji na »trojni spirali« sodelovanja med podjetji, univerzami in javnim sektorjem.

Vizija široke evropske družbe znanja

11. Sklepi te konference o informacijski in komunikacijski tehnologiji poudarjajo, da je:
  - konkurenčna prednost v družbah znanja odvisna od hitrosti, s katero dežela ali regija dostopa, ustvarja in širi novosti na področju inovacijske in komunikacijske tehnologije.
  - v določenih državah članicah obstaja neizkoriščen potencial za partnersko sodelovanje tipa trojne spirale s perspektivo povečevanja konkurenčnosti prek odličnosti na področju raziskav in aplikacij informacijske in komunikacijske tehnologije v gospodarstvu in družbi.
  - nevarnost digitalnega razkoraka v določenih državah članicah mora biti presežena s pospešeno izgradnjo širokopasovnih mrež in večjim osredotočanjem na razvoj temeljnih veščin za uporabo inovativne informacijske in komunikacijske tehnologije.
12. Sklepi te konference o e-upravi poudarjajo, da:
  - obstajajo številne koristi e-uprave za javno upravo vključno z večjo odzivno hitrostjo v interakciji z državljanom in podjetji, z vzpostavitvijo skupnih standardov za javne službe kot tudi izločanjem odvečnih sistemov in s tem zmanjšanjem stroškov.
  - takšne koristi niso v celoti izkoriščene v državah članicah, še prav posebej v pogledu dostopa državljanov do on-line poslov z upravo. V tem smislu bi se lahko uporabil širok spekter uspešnih projektov e-

¹ Originalni naslov: Gothenburg Ministerial Conference: Towards a Knowledge Society – The Nordic Experience. Besedilo je iz angleščine prevedel mag. Tone Perčič.

- uprave iz skandinavskih dežel za hitrejši napredek v EU10.
13. Sklepi te konference glede razvoja inovativnih grozdov poudarjajo, da:
- lahko grozdi prispevajo k izboljšanju vsesplošne konkurenčnosti in hitrejši gospodarski rasti, še prav posebej v

- primeru, ko so osredotočeni na spodbujanje inovacij in dolgoročne dinamike podjetij, vključno s tisto onkraj državnih meja.
- več bi lahko bilo storjeno pri razvoju in izboljšanju politike grozdov v vseh državah članicah, pri čemer bi lahko izkuš-

nje iz skandinavskih dežel služile kot relevanten model.

Oblikovanje partnerskega okvira

14. Evropska komisija je v strateških navodilih skupnosti za ob-

Ministrska konferenca v Göteborgu: Na poti v družbo znanja – skandinavska izkušnja

Ministrska konferenca v Göteborgu, 14. in 15. novembra 2005, ki sta jo pripravila DG INFSO (generalni direktorat Evropske unije za informacijsko družbo) in DG REGIO (generalni direktorat Evropske unije za regionalni razvoj) v sodelovanju s švedskim regionalnim centrom West Sweden, se je izkazala za veliko priložnost, da se udeležencem iz držav članic Evropske unije predstavi in se jih seznanijo s skandinavskim modelom. Uspeh skandinavskih dežel pri razvoju družbe znanja že dolgo vrsto let temelji na stalnih in dolgoročnih investicijah v temeljno informacijsko in komunikacijsko infrastrukturo, v raziskave in širjenje tehnologije. Ta model ponazarja, kako pomembne in velike koristi izhajajo iz dobro organiziranega in učinkovitega sodelovanja med javnim in zasebnim, ki je bistveni element sodelovanja v trojni spirali, ki jo tvorijo podjetja, univerze in javna uprava.

Na konferenci, ki je to svojo izkušnjo predstavila različnim sodelujočim regijam, se je razpravljalo o načinih, kako bi se ta izkušnja prenesla v druge regije. Sama razprava se je osredotočila na tri osnovne elemente: razvoj informacijske in komunikacijske tehnologije, e-uprava in inovativni grozdi. Dosežki na področju razvoja informacijske in komunikacijske tehnologije poudarjajo pomembnost razvoja inovativnih transportnih sistemov, kot je na primer e-Safety itn., ter mobilne komunikacije in splošnega širokopasovnega pristopa. Ta tri področja kažejo najboljše perspektivo za nadaljnji razvoj informacijske in komunikacijske tehnologije in nudijo obetaven pristop. Kot dokazujejo skandinavske države lahko razvoj projektov e-uprave olajša dostop do javnih storitev, tako da te storitve postanejo bolj dostopne in bolj učinkovite. Takšne pobude spodbujajo in deloma finančno podpirajo tudi sama Evropska unija. Inovativni grozdi, ki so se izkazali za tako uspešno obliko sodelovanja v skandinavskih državah – kjer so bili prav tako v veliki meri financirani s strani Evropske unije – so se izkazali za učinkovit način, kako pospešiti regionalni razvoj in tudi sodelovanje med regijami.

Pri teh razvojnih pobudah je najpomembnejša vloga pripadla vladam. Za razvoj informacijske družbe je nujno potrebno sodelovanje različnih udeležencev, da se olajša in pospeši prehod. Če vzamemo za zgled razvoj infrastrukture in izobraževanja, potem nam skandinavski primer lahko predstavlja lep primer v uspešnega pristopa v praksi. Konferenca je priznala njegovo pomembnost in samo nadajamo se lahko, da je njegov primer razširila tudi po drugih regijah.

Uspeh konference je spodbudil druge dejavnosti, ki so povezane z njo. Udeleženci konference so se soglasno odločili, da bodo čez dve leti organizirali njeno nadaljevanje. V vmesnem času se bo dogodilo nekaj sorodnih konferenc, med drugim junija 2006 na Bledu, kjer bo konferenca z naslovom E-vrednote. Kot priprava na prihajajoče ukrepe je bil v Bruslju na pobudo Evropske komisije in Teleregionalne mreže (TRN) organiziran pripravljalni seminar z naslovom »Na poti k družbi znanja skupaj z Evropsko unijo«, na katerega so bili povabljeni predstavniki regij, da bi razpravljali o nadaljnjih akcijah in se nanje pripravili. Dogovorili so se o merilih uspešnosti, delovnih skupinah in pripravi na naslednjo konferenco. Temu bo sledilo formalno srečanje regionalnih organov odločanja, ki naj bi odločali o stvareh, o katerih so razpravljali in jih pripravili na seminarju, ter kako uporabiti rezultate z ministrske konference v Göteborgu. S ciljem, da bi kar najbolje prenesli skandinavske izkušnje in razširili to perspektivno strategijo, je bilo predlaganih kar nekaj ukrepov. Ti cilji imajo namen povezati regije v evropsko mrežo, s čimer naj bi olajšali prenos strokovnega znanja in izkušenj, širjenje informacij o možnostih, ki jih ponuja Evropska unija na področju informacijske in komunikacijske tehnologije, in povezati regionalna razvojna področja za pospeševanje trajnostne regionalne rasti prek informacijske in komunikacijske tehnologije. Evropska komisija podpira te pristope prek plodnega sodelovanja med politikami informacijske družbe in financiranjem iz strukturnih skladov.

Dr. Rosalie Zobel, direktorica in dr. Stephan Pascall, svetovalec direktorice
Direktorat G: komponente & sistemi
Generalni direktorat za informacijsko družbo in medije
Evropska komisija

dobje 2007-2013, ki jih je objavila julija 2005, opozorila na pomembnost, da se sredstva strukturnih skladov potrošijo za investicije v družbo znanja.

15. Komisija je pozvala države članice, da:

- zagotovijo, da bodo podjetja in gospodinjstva pripravljena nabavljati informacijsko in komunikacijsko tehnologijo, in da pospešijo razvoj prek uravnotežene podpore ponudbi in povpraševanju po izdelkih informacijske in komunikacijske tehnologije ter da zagotovijo podporo javnim in zasebnim storitvam kot tudi investicije v človeški kapital;
- zagotovijo razpoložljivost informacijske in komunikacijske infrastrukture, kjer tega ne uspeva tržišče, in to ob dostopnih stroških in ob ustreznem nivoju podpore storitvam, še prav posebej v težko dostopnih krajih in na podeželju ter v EU10 državah članicah;
- razvijejo večšine, ki jih potrebuje družba znanja, in da razvijejo vsebine, tako da omogočijo aplikacije in storitve (kot so e-uprava, e-poslovanje, e-učenje, e-zdravstvo), ki zagotavljajo zanimive alternative drugim, pogosto dražjim modelom nujenja storitev.
- okrepijo sodelovanje med podjetji in med podjetji in javnimi raziskovalnimi institucijami ter institucijami visokošolskega izobraževanja, tako da ustanovijo regionalne grozde odličnosti in tudi takšne, ki presegajo regionalno razdelitev;
- ustanovijo centre odličnosti, združijo visoko tehnološka srednje velika in majhna podjetja ob raziskovalnih in tehnoloških institucijah oziroma da razvijejo in ustvarijo ob velikih podjetjih regionalne grozde.

16. Obstoječa partnerstva Evropske unije (teleregionalna mreža) in tista v skandinavsko-baltskih deželah (Scanbalt, itd.) omogo-

čajo operativne modele za medregionalno in nadnacionalno sodelovanje na področju politike družbe znanja, ki se lahko prenesejo tudi na ostale države članice.

17. Evropska unija se je zavezala, da bo podpirala večjo povezanost evropskih raziskovalnih in inovacijskih institucij, še prav posebej na področju informacijske in komunikacijske tehnologije, da bi izboljšala interoperabilnost storitev e-uprave in vzpostavila vseevropske povezave med inovativnimi grozdi.

Na koncu konferenca s tem:

- poziva vlade držav članic, še prav posebej tiste, ki pripadajo skupini EU10, da prevzamejo novo paradigmo za uporabo programov strukturnih skladov, tako da osredotočijo velik del bodočega financiranja na tista intervencijska področja, ki so pomembna za družbo znanja.
- poziva podjetniška in akademska združenja v državah članicah, še prav posebej tista iz EU10, da aktivno sodelujejo pri načrtovanju in implementaciji okvirov nove politike, da bi zagotovila, da bo financiranje iz strukturnih skladov v letih od 2007 do 2013 dejansko izvedeno na podlagi povpraševanja.
- predlaga, da Evropska komisija, prek strukturnih skladov, programa konkurenčnosti in inovacije in 7. okvirnega programa zagotovi izmenjavo izkušenj, znanja in tehnično sodelovanje med skandinavskimi deželami in drugimi državami članicami, še prav posebej tistimi iz skupine EU10, na področjih, ki jih je obravnavala ta konferenca.
- poziva Evropsko unijo, da omogoči večje sodelovanje med državami članicami in regijami na področjih, ki se navezujejo na družbo znanja, ter prav tako med svojimi raziskovalci in podjetniki, tako da spodbuja projekte sodelovanja in okvire prek

medregionalnih in drugih relevantnih programov kakor tudi drugih obstoječih institucij (INTERREG, teleregionalna mreža itd.).

- pozdravlja pobudo švedskih oblasti in služb Komisije, da se organizira ta konferenca in predlaga, da se tovrstna konferenca organizira vsaki dve leti, da bi se spremljal napredek in spodbujale razprave na visoki ravni o evropski družbi znanja. Razprave na tej bienalni prireditvi naj bi pregledale napredek na poti k družbi znanja vseh 25 držav članic ter omogočile izmenjavo izkušenj v kar se da širokem obsegu.
- poziva službe Komisije, da nadaljujejo svoje plodno sodelovanje v smislu povečanja sinergij med zdajšnjim Šestim in bodočim Sedmim okvirnim programom, ki vključuje projekte s področja tehnologij informacijske družbe, izboljššan regulatorni okvir na področju elektronskih komunikacij, podporo za politike informacijske družbe (i2010) in financiranje iz strukturnih skladov v vseh državah članicah.

Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko o deklaraciji

Slovenija, tako kot Evropska unija v celoti, usmerja svoje napore k cilju postati vodilna, na znanju temelječa družba. Želi biti konkurenčna, visoko produktivna in predstavljati hoče učinkovito okolje za raziskave in razvoj.

Uspešna kombinacija ciljev Lizbonske strategije in ciljev Kohezijske politike pomeni iskati optimalno pot med učinki globalizacije in konkurence notranjega evropskega trga ter konceptom socialne in ekonomske kohezije. V Sloveniji k temu dodajamo še usmeritev v regionalizem in policentrizem, ki sta pomembnejši vrednoti v državi. Zato poglobljamo koncept trajnostnega razvoja, ob tem pa poudarjamo izkoriščanje notranjih razvojnih potencialov slovenskih regij po načelih subsidiarnosti in partnerstva za razvoj.

Eden od elementov za uresničevanje Lizbonske strategije je zagotovo povezovanje evropskih regij, čezmejno povezovanje, skratka skupno nastopanje pri pridobivanju finančnih sredstev iz skladov EU. Na konferenci v Gothenburgu smo bili med drugim seznanjeni z dobro prakso na področju koriščenja sredstev iz EU in drugih javnih skladov, s katerimi so bile razvite visoko produktivne mreže in partnerstva med regijami, raziskovalci in gospodarstvom. Tudi prikaz dobrih praks informacijsko komunikacijske tehnologije pomeni dobro izkušnjo in spodbudo ter dodatno potrjuje ugotovitev, da informacijsko komunikacijske tehnologije spodbujajo regionalno povezovanje.

Evroregionalne povezave, torej povezave več področij zaradi interesa gospodarstva in skupnega nastopa pri kandidiranju za finančna sredstva iz evropskih skladov, so velik izziv in motiv tudi za Slovenijo, predvsem v smislu projektnega povezovanja, katerega primer je zagotovo tudi t.i. e-regija. E-regija predstavlja dodatno razvojno možnost za našo državo in orodje uresničevanja Lizbonske strategije.

Slovenija ima pri tem projektu določene prednosti, ki jih nikakor ni mogoče zanemariti. Ima namreč že določene izkušnje (npr. članstvo v Alpe-Jadran) in izjemno ugodno geostrateško lego, saj naše ozemlje predstavlja križišče petega in desetega koridorja, torej povezava med osrednjo in vzhodno Evropo ter Balkanom.

Slovenija predstavlja tudi ustrezno okolje za vzpostavitev središča e-regije, čeprav bo za kvalitetno realizacijo takega centra potrebno vložiti veliko energije, inovativnosti in znanja. Prav tako je pri nas že dosežena visoka raven tehnologij, ki podpirajo uvedbo e-regije. Te je potrebno usmeriti v ustvarjanje središča, ki bo povezovalo interese celotnega področja.

Vlada Republike Slovenije je tudi zato inovativne akcije na področju informacijske tehnologije prepoznala kot enega od ključev regionalnega razvoja in se v imenu 12 slovenskih razvojnih regij pridružila Evropskemu regionalnemu informacijskemu združenju. Ob tem se zaveda pomembnosti pristopa »od spodaj navzgor«, ki temelji na močnih in med seboj povezanih lokalnih akterjih. Le-ti tvorijo učinkovito mrežo in so kooperativen partner vladi.

Število občin, lokalnih akterjev v Sloveniji, jasno kaže, da je Slovenija kompleksno križišče različnih sistemov. Stopnja avtonomnosti lokalnih avtoritet dovoljuje visoko stopnjo inovacij in raznovrstnih rešitev v pogojih e-vlade. Lokalne skupnosti tako postajajo pomemben del učinkovite, državljanom in državljanom prijazne in razvejane e-uprave.

*Dr. Ivan Žagar, minister
Lokalna samouprava in regionalna politika,
Republika Slovenija*